

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.06.1967, sp. zn. 8 Tz 29/67, ECLI:CZ:NS:1967:8.TZ.29.1967.1

Číslo: 9/1968

Právní věta:

Vlámání za účelem zmocnění sa cudzej veci nie je možné bez ďalšieho pokladať za dôvod pre posúdenie činu ako obzvlášť zavrhnuteľného v zmysle § 16 odst. 1 al. 2 zák. č. 38/1961 Zb. ev. § 35 odst. 1 al. 2 zák. č. 60/1961 Zb. Za obzvlášť zavrhnuteľný čin je možno pokladať také vlámání, zo spôsobu ktorého je zjavné, že páchatel prejavil obzvláštnu smelosť s cieľom zmocniť sa cudzieho majetku a svedčiacu o jeho bezohľadnosti voči cudziemu majetku. Napr. páchatel použije pri vlámaní intenzívneho násillia, ako je vlámání do pokladne s použitím hasáku apod.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 07.06.1967

Spisová značka: 8 Tz 29/67

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Přestupky

Předpisy: 38/1961 Sb. § 16 odst. 1 60/1961 Sb. § 35 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbirkový text rozhodnutí:

Právoplatným rozsudkom okresného súdu boli obv. A a B uznaní vinnými trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. na tom skutkovom základe, že 13. 9. 1964 o 2.00 hod. sa spoločne vlámali do príručného skladu predajne J-LSD pohostinstvo, odkiaľ odcudzili presne nezistené množstvo cukríkov a cigariet v hodnote najmenej 455,- Kčs na škodu J-LSD. Za to boli odsúdení na podmienené tresty odňatia slobody a podľa § 228 odst. 1 tr. por. boli zaviazaní nahradiť poškodenej J-LSD škodu v sume 248,- Kčs spoločne. So zvyškom nároku na náhradu škody bola poškodená J-LSD odkázaná na konanie vo veciach občianskoprávných.

K sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu Najvyšší súd zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil vec okresnému prokurátorovi na došetrenie.

Z odôvodnenia:

I keď podľa obžaloby škoda spôsobená rozkrádaním majetku J-LSD príliš neprevyšovala sumu 500,- Kčs a nebolo zistené, že by sa obvinení dopustili činu proti majetku opätovne, mala obžaloba po právnej stránke za to, že obvinení naplnili znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a nie len previnenia proti majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 16 odst. 1 zák. č. 38/1961 Zb., ev. podľa § 35 odst. 1 zák. č. 60/1961 Zb. preto, že obvinení sa do príručného skladu vlámali, čo zvyšuje stupeň nebezpečnosti ich konania pre spoločnosť tak, že už ide o trestný čin.

Dôkazy vykonané pred podaním obžaloby predovšetkým neodôvodňovali skutkové zistenie obžaloby, že obvinení sa dopustili skutku uvedeného v obžalobe ako spolupáchatelia a že ich skutkom bola spôsobená škoda najmenej v sume 455,- Kčs.

Obaja obvinení pri svojich výsluchoch zhodne uvádzali na svoju obhajobu, že sa nevlámali do príručného skladu pohostinstva J-LSD s úmyslom rozkrádať majetok Jednoty. Boli v silne podnapilom stave, išli zo sálu, kde sa konala zábava, von na chodbu, kde zbadali ďalšie dvere, za ktorými sa svietilo. Len pod vplyvom alkoholického opojenia vyvalili dvere s tým, aby vedeli, čo za dverami je. Pritom zistili, že sú v príručnom sklade pohostinstva, kde bolo fľaškové pivo a v regáloch cigarety a krabice s cukríkmi. Obvinený A podľa svojej výpovede začal sa pozerať čo v krabiciach je. Obvinený B začal piť fľaškové pivo. Keď niekto zabúchal na dvere, B odložil fľašku s pivom. Neznámy muž za dverami žiadal 20 kusov cigariet, B mu cigarety dal a prijal za cigarety 3,- Kčs, ktoré vložil do vrečka. Potom zo skladu vyšli von, pričom si A vzal zo skladu balík cigariet a dve krabice cukríkov. Na dvore bol A pristihnutý a cigarety a cukríky boli vrátené do skladu. B medzitým odišiel. B podľa svojej obhajoby zo skladu nič nevzal a po odchode zo skladu nechal sa odviezť občanom K, ktorý mal motocykel, domov. Až ráno zistil, že A bol prichytený s odcudzenými vecami.

Výpoveďou vedúceho pohostinstva svedka L bolo zistené, že v sklade boli nájdené rozsypané cigarety, jedna krabica s cukríkmi bol natrhnutá a na chodbe u jedného z páchatelov (podľa spisu obvineného A) sa našlo 700 kusov cigariet a dve krabice cukríkov. Podľa predbežného zúčtovania javil sa schodok 665,13 Kčs. Svedok M potvrdil, že si chcel zakúpiť cigarety, videl v príručnom sklade svietiť svetlo a preto zabúchal na dvere. Po otvorení dverí zistil, že v sklade sú dvaja mladíci. Na jeho žiadosť mu potom jeden z mladíkov odpredal 20 kusov cigariet, za čo vzal 3,- Kčs. Z výpovedi svedka N vyplývalo, že dvere príručného skladu boli vytlačené len tlakom a iné násilie nebolo zistené. Tento svedok tiež potvrdil, že našli na dvore dve krabice ovocného želé a krabicu cigariet zn. Bystrica v počte asi 1000 kusov. Vedúci inventúrnej skupiny uviedol, že bolo zistené manko 455,- Kčs. Táto suma je uvedená tiež v nepodpísanom prehlásení o uznaní záväzku hmotne zodpovedného pracovníka. Naproti tomu podľa inventúrneho zápisu bolo zistené manko 697,60 Kčs a po odpočítaní normy stratného v sume 665,13 Kčs. Na zázname napísanom na J-LSD 15. októbra 1965, ktorého odpis je založený v spise, je uvedené, že podľa skutočného stavu zisteného inventúrou manko robí 487,85 Kčs a po odpočítaní normy stratného 455,- Kčs.

Ďalšie dôkazy neboli pred podaním obžaloby vykonané. V dôsledku toho nebol odstránený rozpor v hore rozvedených dôkazoch a nebola zistená skutočná výška manka zisteného pri fyzickej inventúre. Najmä tiež nebolo zistené, či do schodku uvedeného v inventúrnom zápise bola započítaná tiež hodnota obvineným A odcudzeného, avšak pri jeho prichytení vráteného tovaru, alebo nie. Obžaloba okresného prokurátora tiež bližšie nezdôvodnila, na základe ktorých dôkazov dospela k záveru, že obvinení zavinili úmyselne celé zistené manko, keďže u B nebolo nič nájdené a tovar odhodený obvineným A a vrátený do skladu zjavne nemohol mať cenu ani 697,60, ani 487,85 Kčs. Ak by bola škoda spôsobená úmyselným rozkrádaním majetku J-LSD, nebolo by totiž možné prihliadnuť k norme stratného, takže už z toho dôvodu suma 455,- Kčs uvedená v obžalobe okresného prokurátora nie je správna. Z hore rozvedených vykonaných dôkazov však neplynie, že by obvinení spôsobili celé manko zistené fyzickou inventúrou.

Obhajoba obvinených, že do príručného skladu sa nevlámali s úmyslom rozkrádať majetok J-LSD, nebola vykonanými dôkazmi vyvrátená. Skutočný stupeň opilosti obvinených nebol zisťovaný a správnosť ich obhajoby je podporovaná tým, že obvinení sa vlámali do príručného skladu až vtedy, keď sa dlhší čas zúčastnili dožinkovej zábavy, kde zrejme požívali alkoholické nápoje a za okolnosti, ktoré s vlámaním do miestnosti za účelom rozkrádania majetku nie sú spravidla spojené, totiž v čase, keď v sále nachádzajúceho sa na tej istej chodbe ako príručný sklad pokračovala ešte dožinková zábava a v sklade sa svietilo. Obvinení sa vlámali do skladu takmer verejne a ak by boli v triezvom stave, museli by počítať so svojím prichytením. Skutočnosť, že boli v podnapilom stave, im nemôže prospievať, je však významná z hľadiska zisťovania, či konali ako spolupáchatelia, ktorí sa po predchádzajúcej dohode - ako je to tvrdené v odôvodnení obžaloby - vlámali do skladu za účelom rozkrádania tovaru nachádzajúceho sa v sklade. Ak sa vlámali do skladu len preto že videli, že sa dvermi svieti svetlo a pod vplyvom alkoholického opojenia chceli vedieť, čo sa za dverami nachádza a ak obvinený A pojal úmysel rozkrádať v sklade sa nachádzajúci tovar len dodatočne, potom by obvinený B, ktorý nemal podľa svojej dosiaľ nevyvrátenej obhajoby účasť na rozkrádaní tovaru a zo skladu vzal len jednu fľašu piva a 20 kusov cigariet, ktoré odpredal svedkovi M, nebol spolupáchateľom rozkrádania tovaru obv. A, ako je to v obžalobe uvádzané.

Podľa vykonaných dôkazov obvinení majú dobrú povest, dosiaľ súdne stíhaní neboli a nebolo ani zistené, že by sa dopustili iného činu proti majetku v socialistickom alebo v osobnom vlastníctve. Len po zistení skutočnej škody úmyselne nimi zavinenej bude preto možné posúdiť, či obv. A naplnil už znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. alebo len previnenia proti majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 16 odst. 1 zák. č. 38/1961 Zb. ev. § 35 odst. 1 zák. č. 60/1961 Zb., prípadne či sa obv. B nedopustil so zreteľom na veľmi nepatrnú ním úmyselne spôsobenú škodu (poškodenie dverí a odcudzenie jednej fľaše piva a 20 kusov cigariet) len priestupku podľa § 19 zák. č. 60/1961 Zb.

I pri škode príliš neprevyšujúcej sumu 500,- Kčs ide už o trestný čin, ak sa občan dopustil úmyselného činu poškodzujúceho majetok opätovne, alebo ak jeho čin je z iných dôvodov obzvlášť zavrhnuteľný.

Nebolo zistené, že by sa obvinení už niekedy dopustili nejakého úmyselného činu poškodzujúceho majetok.

Obžaloba okresného prokurátora vidí vyšší stupeň nebezpečnosti činu obvinených v spôsobe spáchania činu, totiž, že sa vlámali do skladu a že siahli na národný majetok. Skutočnosť, že poškodili národný majetok, nemôže byť sama o sebe posudzovaná ako obzvlášť zavrhnuteľný čin, keďže i zákon č. 38/1961 Zb. o miestnych ľudových súdoch a zák. č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku chránia vo svojich ustanoveniach majetok v socialistickom vlastníctve proti úmyselnému poškodzovaniu.

Pokiaľ ide o spôsob spáchania činu, totiž násilné vlámanie sa do skladu, nebolo dosiaľ objasnené, či sa obvinení vlámali do skladu s úmyslom rozkrádať majetok v socialistickom vlastníctve. Avšak ani každé vlámanie za účelom zmocnenia sa cudzej veci nie je možno pokladať za obzvlášť zavrhnuteľný čin v zmysle § 16 odst. 1 al. 2 zák. č. 38/1961 Zb., ev. § 35 odst. 1 al. 2 zák. č. 60/1961 Zb. Za obzvlášť zavrhnuteľný čin je možno pokladať len také vlámanie, zo spôsobu ktorého je zjavné, že páchatel prejavil obzvláštnu smelosť s cieľom zmocniť sa cudzieho majetku a svedčiacu o jeho bezohľadnosti voči cudziemu majetku. Napr. páchatel použije pri vlámaní sa intenzívneho násillia, napr. vláme sa do pokladne s použitím hasáku apod. V súdenom prípade neboli zistené okolnosti, ktoré by podporovali záver, že ide o čin obzvlášť zavrhnuteľný.

Keď už bola obžaloba prijatá, bolo povinnosťou súdu objasniť všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie veci na hlavnom pojednávaní. Nedostatky pri zisťovaní skutočného stavu veci však

neboli odstránené ani na hlavnom pojednávaní. Svedok L na hlavnom pojednávaní upresnil svoju predchádzajúcu výpoveď v tom smere, že tovar odhodený obv. A a vrátený do skladu mal cenu 226,- Kčs a tento nebol započítaný do manka zisteného fyzickou inventúrou. Do tohto manka nebola započítaná ani hodnota cigariet, ktoré boli porozhadzované v sklade. Okresný súd so zreteľom na túto výpoveď zistil v rozsudku, že zvyšok škody do 455,- Kčs bol spôsobený B, ktorý vraj tovar vzal a ukryl ho. V odôvodnení rozsudku nie je bližšie uvedené, na základe ktorých dôkazov súd k tomuto zisteniu dospel. Toto zistenie je v úplnom rozpore s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní. Spoluobv. A potvrdil, že B okrem jednej fľaše piva a 20 kusov cigariet iný tovar nevzal. V prípravnom konaní svedok M síce uvádzal, že videl, že mladík, ktorý utekal na ulicu (podľa spisov obv. B) mal niečo schované pod kabátom, avšak na hlavnom pojednávaní svoju výpoveď pozmenil v tom smere, že si nevšimol, či B niečo niesol a potvrdil, že A i B mali rozopäté kabáty. Ďalší svedok O potvrdil, že B nemal nič pod kabátom, keď ho prišiel požiadať, aby ho zaviezol motocyklom domov.

Záveru súdu o tom, že B zobral tovar a ukryl ho, neopierajú sa o vykonané dôkazy a naopak sú s nimi v priamom rozpore, keďže B nebol usvedčený, že by tovar zobral a ukryl a keďže výpočet škody podľa rozsudku spôsobenej B je v rozpore s výpoveďou svedka L na hlavnom pojednávaní, kde svedok uviedol, že súčasťou manka vo výške 455,- Kčs nie je tovar odcudzený obvineným A lebo tovar bol vrátený a pojatý do fyzickej inventúry, takže nemohol ovlivniť vznik vyčísleného manka.

Rozsudkom okresného súdu bol teda porušený zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. por., keďže súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a nehodnotil, event. hodnotil nesprávne vykonané dôkazy, ktoré sú v rozpore s jeho skutkovým zistením o výške spôsobenej škody. K tomu je treba dodať, že ani okresný prokurátor, ani okresný súd nezoberali sa otázkou, či zistené manko alebo jeho časť nevznikli z iných príčin, napr. zavinením hmotne zodpovedného vedúceho pohostinstva J-LSD svedka L.

V dôsledku toho ani okresný súd neobjasnil skutočný stav veci tak, aby bolo možné zodpovedne posúdiť, či obvinení sa vôbec dopustili trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. alebo či ich konanie nenapĺňuje len znaky previnenia alebo priestupku.